

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Borgmesterens Afdeling
Dato 17. november 2016

Politik for et aktivt ejerskab

- om kommunens rolle som selskabsejer.

1. Resume

Styringsudvalget har som en del af sit arbejde set på, hvordan kommunen i højere grad kan sætte retning og følge op over for sine selskaber og sikre, at det enkelte selskab lever op til kommunens forventninger som ejer.

Styringsudvalget har udarbejdet udkast til Politik for et aktivt ejerskab.

Politikken beskriver kommunens overordnede mål for sine selskaber, og hvilke styringsredskaber kommunen har i forhold til at forfølge sine mål. Politikken beskriver i øvrigt kort kommunens forskellige roller i forhold til sine selskaber, idet kommunen typisk både er ejer, myndighed, kontraktpart og den, der udpeger bestyrelsesmedlemmer.

Politikken handler om kommunens selskaber blandt andet Aarhus Lufthavn A/S, Aarhus Vand A/S og Aarhus Letbane I/S.

I forhold til andre selskabsformer/organiseringer end de af politikken omfattede, herunder Aarhus Havn og Midttrafik skal det overvejes om og i givet fald i hvilket omfang, det giver mening at anvende de i politikken beskrevne styringsredskaber. Denne del afklarer selskabsteamet og forelægger byrådet til beslutning.

Politikken skaber rammen for, at kommunen aktivt udnytter sine styringsredskaber som ejer.

Politikken er et første skridt i retning af at professionalisere kommunens rolle som selskabsejer, herunder styrke kommunens aktive ejerrolle.

Med politikken tager byrådet stilling til, hvilke overordnede mål kommunen har for sine selskaber, hvem der skal varetage ejerrollen, at kommunen skal have en ejerstrategi for sine selskaber, hvordan kommunen ønsker at gennemføre generalforsamling, og at der skal være en administrativ understøttelse af kommunens ejerrolle i form af et selskabsteam.

2. Beslutningspunkter

At 1) vedtage Politik for et aktivt ejerskab i overensstemmelse med denne indstilling

At 2) etablere et selskabsteam til at understøtte kommunens aktive ejerskab

3. Baggrund

Styringsudvalget har udarbejdet udkast til Politik for et aktivt ejerskab.

Styringsudvalget har således som en del af sit arbejde set på, hvordan kommunen i højere grad kan sætte retning og følge op over for sine selskaber og sikre, at det enkelte selskab lever op til kommunens forventninger som ejer.

Politikken beskriver kommunens overordnede mål for sine selskaber, og hvilke styringsredskaber kommunen har i forhold til at forfølge sine mål. Politikken beskriver i øvrigt kort kommunens forskellige roller i forhold til sine selskaber, idet kommunen typisk både er ejer, myndighed, kontraktpart og den, der udpeger bestyrelsesmedlemmer.

Politikken handler om kommunens selskaber blandt andet Aarhus Lufthavn A/S, Aarhus Vand A/S og Aarhus Letbane I/S.

I forhold til andre selskabsformer/organiseringer end de af politikken omfattede, herunder Aarhus Havn og Midttrafik skal det overvejes om og i givet fald i hvilket

omfang, det giver mening at anvende de i politikken beskrevne styringsredskaber. Der skal som minimum tages stilling til Aarhus Kommunes overordnede strategi for disse andre selskabsformer/organiseringer. Denne del afklarer selskabsteamet og forelægger byrådet til beslutning.

Politikken skaber rammen for, at kommunen aktivt udnytter sine styringsredskaber som ejer.

Med politikken tager byrådet stilling til, hvilke overordnede mål kommunen har for sine selskaber, hvem der skal varetage ejerrollen, at kommunen skal have en ejerstrategi for sine selskaber, hvordan kommunen ønsker at gennemføre generalforsamling, og at der skal være en administrativ understøttelse af kommunens ejerrolle i form af et selskabsteam.

Forankring af ejerrollen

Derudover indeholder politikken bestemmelse om, hvordan ejerrollen for det enkelte selskab som udgangspunkt forankres.

Rådmanden for det ressortområde, som et selskabs hovedvirksomhed henhører under, varetager som udgangspunkt ejerrollen i forhold til selskabet, medmindre vægtige grunde taler for noget andet.

Såfremt den, der som udgangspunkt varetager ejerrollen, sidder i selskabets bestyrelse, eller såfremt, den der som udgangspunkt varetager ejerrollen, er suppleant til selskabets bestyrelse, skal det overvejes, om det giver anledning til at lade borgmesteren/en rådmand med tilknytning til det ressortområde, som selskabets hovedvirksomhed henhører under, varetage ejerrollen.

Såfremt to rådmænd har tilknytning til det ressortområde, som et selskabs hovedvirksomhed henhører under, aftaler de, hvem der varetager ejerrollen.

Det er ikke intentionen, at politikken skal ændre på den aktuelle forankring af ejerrollen i forhold til de selskaber,

som kommunen ejer helt/delvist på tidspunktet for fremsendelse af denne indstilling.

Ejerstrategi

Kommunens interesser som ejer kan kollidere med selskabets interesser særligt på baggrund af, at det enkelte selskab (i større eller mindre grad) agerer på markedet på markedsvilkår.

Politikken er en overordnet ramme, der skal skabe mulighed for, at kommunens målsætninger med det enkelte selskab bliver gennemført.

Derudover skal politikken sikre sammenhængskraft mellem selskabet og kommunen, herunder kommunale ydelser.

Det sikres blandt andet ved, at der skal udarbejdes en ejerstrategi for de selskaber, som kommunen ejer fuldt ud. Ejerstrategierne for de selskaber, som kommunen ejer fuldt ud, skal mindst tages op til overvejelse én gang i hver byrådsperiode.

Ejerstrategien er retningsgivende for selskabets bestyrelse og direktion og en måde, hvorpå kommunen tilkendegiver sine holdninger og forventninger til selskabet. Ejerstrategien skal beskrive kommunens formål med at deltage i selskabet. Det skal være en del af ejerstrategien, at selskabet har en CSR-politik, herunder at selskabet skal bidrage til at opfylde relevante politiske beslutninger i Aarhus Kommune, fx Aarhusmålene, beslutningen om anvendelse af sociale klausuler og arbejdsklausuler i forbindelse med sine indkøb og beslutninger om bæredygtighed, klima og medborgerskab. Idet der i den forbindelse skal tages højde for, at selskabet kan agere på markedsvilkår.

Generalforsamling

Politikken indeholder bestemmelser om, hvordan generalforsamlingen skal gennemføres, når kommunen ejer et selskab.

Det fremgår blandt andet, at når Aarhus Kommune ejer et selskab fuldt ud, og én af følgende betingelser er opfyldt

1. selskabets virksomhed/selskabet som sådan er af væsentlig betydning for byen og/eller byens borgere, *eller*
2. generalforsamlingen skal behandle et dagsordenspunkt, der har principiel betydning, eller der er tvivl om byrådets holdning til (medmindre der af byrådet er givet en udtrykkelig bemyndigelse til andet)

skal der holdes en generalforsamling med deltagelse af byrådet og selskabets ledelse.

Bestyrelsesmedlemmer

Politikken behandler, hvordan kommunen udpeger bestyrelsesmedlemmer, og hvordan de understøttes.

Stiftelse, indtræden i m.v.

Politikken beskriver i øvrigt retningslinier for kommunens stiftelse, indtræden i/køb af ejerandele i og udtræden af/salg af ejerandele i selskaber.

Selskabsteam

Politikken er et første skridt i retning af at professionalisere kommunens rolle som selskabsejer, herunder styrke kommunens aktive ejerrolle.

Implementeringen af politikken vil organisatorisk blive understøttet af et selskabsteam.

Politikken skal tilpasses i takt med, at kommunens ejerrolle professionaliseres.

4. Effekt

Den forventede effekt er, at kommunen i højere grad sætter retning og følger op over for sine selskaber.

Den forventede effekt er videre, at kommunens rolle som selskabsejer professionaliseres organisatorisk understøttet af selskabsteamet.

Endelig er den forventede effekt, at kommunen er mere bevidst om sine forskellige roller i forhold til sine selskaber, henholdsvis som ejer, myndighed, kontraktpart og den, der udpeger bestyrelsesmedlemmer.

5. Ydelse

Kommunen vil på baggrund af politikken mere aktivt varetage sin rolle som ejer af et givet selskab.

6. Organisering

Der bliver etableret et selskabsteam i Borgmesterens Afdeling, der skal understøtte kommunens ejerrolle i kommunens selskaber og sikre implementering af politikken.

Det er hensigten, at selskabsteamet derudover på sigt vil opbygge viden og kompetencer i forhold til at understøtte andre organiseringsformer, herunder fonde og foreninger.

Selskabsteamet faciliteres af Budget og Planlægning, Borgmesterens Afdeling og består af 1 fra Erhverv og By, Borgmesterens Afdeling, 1 fra Juridisk Service, Borgmesterens Afdeling, 1 fra Økonomi og Fællesservice, Borgmesterens Afdeling, og repræsentanter fra hver af de ressortområder, som kommunens selskaber henhører under.

Indstillingen har været i høring i magistratsafdelingerne, og hos de selskaber, hvori kommunen har en ejerandel på 50 % eller mere, og hos Aarhus Kommunale Selvstyrehavn.

Høringssvar henholdsvis bemærkninger hertil er vedlagt som **bilag 2**, **bilag 3** og **bilag 4**.

7. Ressourcer

Udgifter til implementering af politikken, herunder etablering af selskabsteamet afholdes inden for de eksisterende budgetmæssige rammer.

Bilag

Bilag 1: Politik for et aktivt ejerskab med bilag 1-2

Bilag 2: Høringssvar fra magistratsafdelingerne

Bilag 3: Høringssvar fra selskaberne

Bilag 4 Bemærkninger til høringssvar

Tidligere beslutninger

Den 10. december 2001 vedtog Magistraten en indstilling vedrørende "Adskillelse af rollen som bestyrelsesmedlem og aktionær, når Aarhus Kommune deltager i aktieselskaber"

Sagsnummer: 16/020404-1

Antal tegn: 9537

Juridisk Service

Sagsbehandler: Eva-Marie L H Rasmussen

Tlf.: 89 40 20 00

Tlf.: 41 85 91 98

E-post: jura@ba.aarhus.dk

E-post: evras@aarhus.dk